

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 130, 560, 673, 418

Čtení: Ex 15, 22 – 16, 7

Text: Ex 16, 2 – 3

Celá pospolitost Izraelců na poušti opět reptala proti Mojžíšovi a Áronovi. Izraelci jim vyčítali: „Kéž bychom byli zemřeli Hospodinovou rukou v egyptské zemi, když jsme sedávali nad hrnci masa, když jsme jídávali chléb do sytosti. Vždyť jste nás vyvedli na tuto poušť, jen abyste celé toto shromáždění umořili hladem.“

Když Izraelci opouštěli Egypt, Egyptané sami nutili Izraelce k odchodu, strhávali ze sebe zlaté a stříbrné šperky a dávali je Izraelcům, až to cinkalo. Pro Egyptany to byla pohroma. Pro Izraelce euforie, protože skončilo otroctví, najednou byli volní a těšili se na svobodný život ve svobodné zemi. Kdyby jen tušili, jak strastiplná je cesta do zaslíbené země a jak je ke svobodě dlouhé putování. Po přechodu Rudým mořem mají stále před očima, jak se na ně v noci tlačí bílé helmy Egyptských vojáků za průhledným štítem vodní tříště, která se však záhy změnila na obří vzednutou vlnu, které Egyptané nebyli s to čelit. Smetla je z povrchu země, moře se nad nimi zavřelo a pohřbilo je v propadlišti dějin. Ráno pak Izraelci uviděli už jen mořskou hladinu, třpytící se ve vycházejícím slunci jako tisíce plamínek drobných svíček v místech, kde došlo na národní zrození Izraele. A najednou jsou volní jako pták. Ale zároveň se ocitají na poušti. A tady jim brzy svoboda zhořkla. Už po třech dnech nemají vodu. Ne, že by žádná nebyla, ale ta, na kterou narazili se nedala pít, a tak nazvali to místo Mara, tzn. hořká. Na druhou stranu si nádherně užili návštěvu Elimu, kam dřív nemohli, a kde bylo dvanáct vodních pramenů a sedmdesát palem. Tam při vodách se aspoň na chvíli utábořili. Ale pak zase museli táhnout dál.

Velmi brzy si však začínají uvědomovat tvrdou realitu. Celá pospolitost Izraelců přišla na poušť Sín, která je mezi Elimem a Sínajem. Uplynul víc jak měsíc poté, co vyšli z egyptské země. A všichni si začali stěžovat: Takto jsme si to, Mojžíši a Árone, nepředstavovali. Pro tohle jsme před pětatřiceti dny v Ramesesu cinkali zlatými šperky Egyptanů? Pro tohle jsme se skrývali za dveřmi domů potřísněných krví, aby nás minula št'ára anděla zhoubce? Slibovali jste zaslíbenou zem, a zatím to tu vypadá jako na poušti, kde není dobrá voda, kde chleba nebude levnější, kde není dostupné ani maslo maso. Říkáme vám: Nebylo jak za faraona! V egyptské zemi jsme sedávali nad hrnci masa a jídávali jsme chléb do sytosti. Celým tím exodem jsme nebyli vyvedení, ale podvedení. Vyvedli jste nás na tuto poušť, jen abyste celé toto shromáždění umořili hladem.

Bratři a sestry, s kterou rolí se v tom příběhu identifikujeme? Je nám bližší role hladových a reptajících Izraelců nebo role Mojžíše a Árona, kteří to sice mysleli dobře, ale lidem se tím vůbec nezavděčili? Teď to vypadá, že země zaslíbená je v nedohlednu.

Celé to vlastně mohlo skončit dřív, než to začalo, kdyby za tím vším nestál Hospodin. To Hospodin je vyvedl, i když oni to tak nevnímají. A Hospodin se také hned do situace vložil. Řekl Mojžíšovi: „Já vám sešlu chléb jako déšť z nebe. Ať lid vychází a sbírá, co denně spotřebují. Tak je podrobím zkoušce, budou-li se řídit mým zákonem, či nikoli.“

Milí přátelé, toto je zcela zásadní informace. Bůh říká: „Já vám sešlu chléb jako déšť z nebe.“ Tím odhaluje, na jakých principech stojí život v zaslíbené zemi. Je to zcela jiný systém, než jak tomu bylo v Egyptě. Egyptské hospodářství bylo postaveno na pravidelných záplavách, při nichž se do široka rozlévala řeka Nil a činila egyptskou půdu úrodnou. Hospodářství bylo centrálně řízené, pravidelnost záplav byla plánovatelná, ale společnost to byla otrokářská.

V Kenaanu, kam směřoval Boží lid se věci mají jinak. Tam jsou všichni závislí na deštích, tedy na vodě shůry. To vyžaduje důvěru v Boží milosrdenství a v Boží slitování. Budou Izraelci schopni se přeorientovat z egyptského způsobu života na život v zemi zaslíbené? V Egyptě měli všichni jistotu práce, ale i povinnost pracovat. Byli sice nesvobodní, ale vlastně se nemuseli o nic starat.

Ve svobodné zemi tuto jistotu mít nebudou. Budou muset na každý den žít z Božího milosrdenství a věřit, že i zítra je Hospodin obdaří svou přízní. Život v zaslíbené zemi stojí na důvěře k Bohu a na jeho milosrdenství.

Čehož zkouškou je nyní mana – chléb z nebe. Mají si ho nasbírat jen na jeden den a věřit Bohu, že zítra jim ho dá zase. Je to život s vírou a nadějí. Ale Izraelci už ukázali, že víra a naděje jim zoufale schází. Nejsou schopni hledět daleko k cíli, když právě teď nemají co do úst. A tak někteří si chtějí té many nahrabat víc než druzí a schovat si to do zásoby jen pro sebe. Takový člověk jako by nevěděl, že Bůh mu může říci: „Blázne, ještě této noci to všechno zčerviví a začne zapáchat, a k čemu to pak bude?“

Bratři a sestry, pravdou je, že mana nebyla žádná opulentní hostina. Je to svačina na cestu. Je pokrmem poutníků, pokrmem zaslíbení něčeho lepšího, chlebem, který není cílem, ale prostředkem, umožňujícím cestu k cíli. Ten cíl stanovuje Hospodin. A Bůh poskytuje tento chléb i tehdy, když se lid stává nevěrným a pro nedůvěru musí bloudit pouští čtyřicet let, ačkoliv mohl vejít do zaslíbené země už mnohem dříve.

Mana však není jen pokrm. Je to zkouška, zda pochopíme Boží řády a principy a budeme se podle nich řídit. Zda budeme důvěřovat Bohu a podle toho budeme jednat a rozhodovat se. Umění svobodně se rozhodnout a nést za to zodpovědnost je třeba si náležitě osvojit. Izraelci ale zjišťují, jak hluboko je v nich zakořeněná mentalita otroků: „Kdo může za to, že jsme na tom tak teď špatně! Kdo způsobil, že jsme opustili egyptské jistoty a vydali se na nejistou cestu do neznáma!“

Bratři a sestry, skutečně svobodný člověk takto neuvažuje. Nenadává těm, kdo jdou před ním, ale přebírá vlastní zodpovědnost za svá rozhodnutí a za svůj respekt k Božím zákonům a řádům. Proto i pro Izraelce vede cesta ke svobodě nejprve přes Sinaj, kde Boží lid dostane Desatero Božích přikázání, aby nejen Mojžíš, ale všichni věděli, co mají dělat. Bez dobrých zákonů vždy zavládne anarchie, nikoliv svoboda. Nicméně ke skutečné svobodě ani Boží zákony nestačí. Pravá svoboda je totiž tam, kde vládne Boží Duch – tedy, jak věří křesťané, Duch Kristův. Nebo jak praví Písmo: „Kde je Duch Páně, tam je svoboda“. Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, když nás ty osvobodíš, budeme skutečně svobodni. Kéž ti věříme, kéž tě následujeme a tvá přikázání zachováváme. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty jsi měl soucit se všemi, kdo byli spoutáni mocí zlého. Rozvažoval jsi pouta těm, na které si činilo nárok zlo. Prosíme tě tedy i dnes za všechny lidi, žijící v nesvobodě a útlaku. Prosíme za lidi, žijící v dnešních totalitních režimech. Prosíme, abys jim zjevil, jak vypadá svoboda a posíloval jejich naději, že jí lze dosáhnout. Modlíme se za osvobození těch, které totalitní moc uvěznila z politických důvodů. Modlíme se za lidi, které má někdo jiný v moci, za lidi zabnané do kouta, z něhož nevidí východisko. Prosíme za ty, kteří trpí násilí a nejsou schopni se bránit. Modlíme se za lidi, kteří se stali obětí manipulace, lživých informací a demagogie. Modlíme se za osvobození lidí, kteří uvízli v sektě, za lidi spoutané závislostmi na alkoholu, drogách i za lidi zcela uzavřené ve virtuálním světě digitálních technologií. Prosíme za lidi, kteří jsou upoutáni na lůžko nebo na kolečkové křeslo, aby si uchovali alespoň svoji vnitřní svobodu. Modlíme se za lidi spoutané strachem a nejrušnějšími fobiemi. Prosíme za lidi ujařmené otročskou prací ve firmách, ať už u výrobního pásu nebo ve vedoucích pozicích. Prosíme za dostatečnou duševní hygienu sociálních a zdravotnických pracovníků. Prosíme za celou naši společnost, abys ji oprostil od mentality otroků a přivedl k sebevědomé odpovědnosti za vlastní činy. Kéž lidé poznají, že pod tvou vládou je lépe, a že řády tvého království vedou k osvobození a k pokoji. Za prosazení Boží vůle tady na zemi a za příchod nebeského království prosíme společně Boha Otce: Otče náš...*